

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 19 stycznia 2022 r.

BADK.DPK.133.192.2021

P10-88/21	Data wpływu petycji 20 grudnia 2021 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 18 stycznia 2022 r.

KODEKS KARNY

TEMAT

UCHYLENIE ART. 209 § 3 KODEKSU KARNEGO

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Roman Jacek Arseniuk.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, poprzez uchylenie art. 209 § 3, mówiącego o ściganiu sprawcy przestępstwa niealimentacji z urzędu, gdyż przepis ten (zdaniem autora petycji) pozwala na „obejście” przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Zdaniem wnoszącego petycję obowiązywanie art. 209 § 3 Kodeksu karnego w obecnym brzmieniu umożliwia „obejście” przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy uprawnionym do alimentów.

Autor petycji uważa, że organ właściwy dla dłużnika może nie podejmować przewidzianych ustawą działań względem dłużnika. W jego ocenie wszczęcie postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego na skutek złożenia wniosku określonego w art. 209 § 2 Kodeksu karnego byłoby korzystne zarówno z perspektywy osoby uprawnionej do alimentów, jak i budżetu państwa.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444) w art. 209 zawiera stypizowane przestępstwo uchylenia się od alimentów. Zgodnie z jego brzmieniem każdy, kto uchyła się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Ustawodawca przewidział możliwość uniknięcia odpowiedzialności karnej oraz odstąpienia przez sąd od wymierzenia kary jeżeli w ciągu 30 dni od pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego sprawca przestępstwa uiszczył w całości zaległe alimenty.

W sytuacji gdy osobę uprawnioną narażono na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych odstąpienie od wymierzenia kary jest możliwe gdy wina i społeczna szkodliwość czynu za tym przemawiają.

W sytuacji gdy pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo

świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstwa niealimentacji odbywa się z urzędu (art. 209 § 3 Kk).

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877) zgodnie z art. 2 pkt 3 za dłużnika alimentacyjnego uznaje osobę zobowiązaną do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna.

Ponadto, ustawa określa działania wobec dłużników alimentacyjnych. W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy może złożyć do organu właściwego wierzyciela (wójt, burmistrz, prezydent miasta) wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Egzekucja bezskuteczna w rozumieniu przepisów ustawy to egzekucja, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego składa się w organie wypłacającym świadczenia z funduszu alimentacyjnego w gminie wierzyciela.

Na podstawie art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy, jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 Kodeksu karnego.

INFORMACJE DODATKOWE:

Ściganie przestępstw niealimentacji określonych w § 1 lub § 1a art. 209 Kodeksu karnego następuje na wniosek pokrzywdzonego, organu pomocy społecznej lub organu podejmującego działania wobec dłużnika alimentacyjnego.

Jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstw określonych w § 1 lub § 1a odbywa się z urzędu. (Mozgawa Marek (red.), Kodeks karny. Komentarz aktualizowany, LEX)

OPRACOWAŁ

Arkadiusz Waszkiewicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz